

**Bài 22: SỰ SUY YẾU CỦA NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN
TẬP QUYỀN (THẾ KỈ XVI - XVIII)**

I. TÌNH HÌNH CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI:

1. Triều đình nhà Lê:

Từ đầu thế kỉ XVI:

- Vua quan ăn chơi sa đọa, không lo việc nước.
- Nội bộ triều Lê “chia bè kéo cánh”, tranh giành quyền lực, giết hại nhau.
- * Triều đình rối loạn., nhà Lê bị suy thoái.

2. Phong trào khởi nghĩa của nông dân ở đầu thế kỉ XVI:

*** Nguyên nhân bùng nổ:**

- Nhân lúc triều đình rối loạn, quan lại áp bức bóc lột dân, đời sống nhân dân rơi vào cảnh cùng khốn.
- Mâu thuẫn xã hội gay gắt

*** Các cuộc khởi nghĩa tiêu biểu:**

- Khởi nghĩa của Trần Tuấn, năm 1511 ở Sơn Tây (Hà nội).
- Khởi nghĩa của Lê Hy, Trịnh Hưng (1512) ở Nghệ An, Thanh Hóa.
- Khởi Nghĩa Phùng Chương (1515) ở vùng núi Tam Đảo.
- Khởi nghĩa của Trần Cảo (đầu năm 1516) ở Đông Triều (Quảng Ninh).

*** Kết quả:** Các cuộc khởi nghĩa đều bị thất bại.

*** Ý nghĩa :**

- Tấn công mạnh vào chính quyền nhà Lê, làm nhà Lê mau chóng sụp đổ.
- Thể hiện tinh thần chống áp bức của dân ta.

II. CÁC CUỘC CHIẾN TRANH NAM - BẮC TRIỀU VÀ TRỊNH - NGUYỄN:

1. Chiến tranh Nam – Bắc triều:

- Năm 1527, Mạc Đăng Dung cướp ngôi nhà Lê lập ra nhà Mạc (Bắc triều).
- Năm 1533, Nguyễn Kim vào Thanh Hóa đưa người thuộc dòng dõi nhà Lê lên làm vua (Nam triều).
- Chiến tranh Nam-Bắc triều diễn ra hơn 50 năm, Nam triều chiến thắng.
- * Chiến tranh Nam- Bắc triều làm nhân dân bị đói khổ, mùa màng bị tàn phá, gia đình li tán...

2. Chiến tranh Trịnh – Nguyễn và sự chia cắt Đàng Trong - Đàng Ngoài:

- Năm 1545, Trịnh Kiểm nắm quyền thay Nguyễn Kim -> Hình thành thế lực họ Trịnh.
- Nguyễn Hoàng trấn thủ Thuận Hóa, Quảng Nam -> Hình thành thế lực họ Nguyễn.
- Chiến tranh Trịnh –Nguyễn diễn ra gần 50 năm.
- Lấy sông Gianh làm ranh giới chia đôi đất nước:Đàng Trong- Đàng Ngoài.
- * Hậu quả: Đất nước bị chia cắt gây đau thương cho dân tộc, ảnh hưởng đến việc phát triển kinh tế, văn hóa đất nước...